

[Holstein.]

ligere i høj Grad har interesseret de demokratiske Partier her i Landet, nemlig Forholdet mellem de nordiske Lande indbyrdes.

Hvorledes er Stillingen dér? Vil den højtærede Udenrigsminister hævde, at paa dette Omraade er der dog i det mindste Klarhed og Sikkerhed? Nej, det kan den højtærede Udenrigsminister slet ikke hævde, for Forholdet er det, at den fælles Aftale mellem de nordiske Stater, som de var naaet til flere Aar før Krigen, med Hensyn til disse Staters Holdning som neutrale og hvad de ansaa for deres Rettigheder og Pligter i Gennemsejlingsfarvandene til Østersøen — det er denne fælles nordiske Aftale, der blev offentliggjort i Danmark ved kongelig Anordning 20. December 1912 — i Augustdagene i 1914 er blevet fuldkommen tilintetgjort af den danske Regering, af den danske Forsvarsminister og den danske Udenrigsminister, der blev tvunget dertil af den haarde Nød.

Den fælles nordiske Aftale gik ud paa, at det skulde være Pligt for Sverige og Danmark i Særdeleshed at sikre ogsaa krigsførende Magters Skibe fri Passage gennem de danske Gennemsejlingsfarvande, og denne fælles nordiske Aftale blev kundgjort som den Rettesnor, Danmark vilde følge med Hensyn til sin sømilitære Handlemaade, efter at Verdenskrigen var brudt ud. Den blev kundgjort i Overensstemmelse med Slutningsparagraffen i Haagerkonventionen af 1907 om Staternes Pligt til at notificere overfor andre Stater den Fremgangsmaade, som de agter at følge til Opfyldelse af deres Rettigheder og Forpligtelser som neutrale.

I Overensstemmelse med denne Bestemmelse notificerede vi til Efterretning som Norm for vor Handlemaade den fælles nordiske Aftale af 1912, hvorefter vi forstaa vore Neutralitetspligter saaledes, at vi skal bidrage til at holde Gennemsejlingsfarvandene aabne ogsaa for krigsførende Magters Skibe. Tre Dage efter notificerede den danske Regering, at den af Hensyn til Neutraliteten havde fundet det nødvendigt at spærre Store Bælt med Miner og at udlægge Minefelter paa Søterritoriet baade i Lille Bælt og i Øresund, altsaa en Handlemaade, som var stik i Strid med den fælles nordiske Aftale.

Ikke længe efter kom der Anmodning, venskabelig Pression, fra en fremmed Magts Side til Sverige om at spærre Flinterenden med Minefelter, hvortil den svenske Regering svarede afvisende med den Motivering,

at det følte Sverige sig hverken berettiget eller forpligtet til at gøre og saa det heller ikke stemmende med sine Interesser.

Nu vil man dog vel vanskeligt herefter kunne paastaa, at der, for saa vidt angaar de nordiske Stater indbyrdes, hersker Klarhed med Hensyn til den Stilling, folkeretlig og militærpolitisk for Søterritoriet i Gennemsejlingsfarvandene, som Danmark i Fremtiden bør tage.

Og beviser ikke netop den fuldstændige Usikkerhed paa dette Omraade, som bestaar som Følge af Verdenskrigen, og som ikke er retableret — lige saa lidt som overhovedet nogen anden Krigskonvention af 1907 er blevet retableret og godkendt af noget Medlem af Folkenes Forbund efter at være blevet sønderrevet af Kendsgerningerne og Forholdenes Nødvendighed i Verdenskrigen —, at det er berettiget at rejse Krav om en Redegørelse? Det er ikke lykkedes paa noget Omraade at genoprette Søkrigsretten lige saa lidt som Landkrigsretten i Overensstemmelse med Vedtagelserne i 1907, og det er ikke alene ikke lykkedes ude i Verden, men det er heller ikke lykkedes paa et saa begrænset Omraade, hvor der hidtil havde været fuld Overensstemmelse og Enighed, som mellem de nordiske Lande — Fremgangsmaaden blev jo fulgt under Balkankrigen i 1912—13. End ikke i dette konkrete Forhold er der endnu 12 Aar efter Verdenskrigens Afslutning tilvejebragt Antydning af Klarhed.

Er det da saa urimeligt, at der fra konservativ Side rejses Krav om Redegørelse for, hvorledes den højtærede Regering i Grunden nu, naar den staar overfor en saa omfattende Militærreform som den, der er paa Trapperne, ser paa det udenrigspolitiske folkeretlige Grundlag paa det meget snævre, men meget vigtige og afgørende Omraade, som jeg her har berørt.

Og tyder dette ikke ogsaa paa, at den liberale Politiker, tidligere Udenrigsminister i Sverige, Löfgren, har Ret, naar han kræver, at disse Spørgsmaal tages op til fornyet Overvejelse, om end ikke mellem Folkeforbundstaterne — for det synes indtil videre haabløst at faa tilvejebragt en ny Folkeret paa det militære Omraade; der sidder jo nu en Konference i Haag, som saa smaat søger, 12 Aar efter Krigen, at opbygge, hvad der er sønderrevet, men dog fortrinsvis paa det civilretlige Omraade, hvor det er langt lettere at tilvejebringe Enighed, og kun ganske antydningssvis paa Omraader, som berører det krigsretlige, nemlig Spørgsmaalet om Søterritoriernes internationale Retsstilling nu under de nye